

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 24Csp/153/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1521202657
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Filová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2022:1521202657.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V v konaní pred sudkyňou JUDr. Máriou Filovou, v právnej veci žalobkyne: A. Ď. N. K. A. Š. S. Y. Á. , nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/XX, XXX XX L., zastúpenej advokátskou kanceláriou Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 500,-€, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 500,-€, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd priznáva žalobkyni voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie, po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou elektronicky podanou dňa 7.7.2021 sa žalobkyňa prostredníctvom advokáta domáhala, aby súd zaviazal žalovaného na splnenie povinnosti zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,-€ a nahradiť vzniknuté trovy konania. Svoj nárok skutkovo odôvodnila tým, že so žalovaným ako spotrebiteľ uzavrela dňa 29.9.2014 Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500082472 (ďalej Zmluva), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni spotrebiteľský úver. Uvedená Zmluva sa na podnet žalobkyne stala predmetom súdneho prieskumu v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava V, sp. zn. 10Csp/10/2018 v otázke podstatných náležitostí v zmysle §9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (ďalej ZSÚ), v ktorom bolo súdom zistené, že v Zmluve absentujú obligatórne náležitosti predpísané pre zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V dôsledku uvedeného súd prejudiciálne s aplikáciou ust. §11 ZSU určil Zmluvu ako bezúročnú a bez poplatkov a súčasne uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie takto vzniknuté. Rozsudok prvoinstančného súdu potvrdil Krajský súd v Bratislave rozsudkom v konaní sp. zn. 7Co/42/2019-164. Žalobkyňa poukázala na dôvodnosť svojej žaloby danú tým, že splnila jediný kvalifikačný znak pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia -úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti. Žalobkyni reálne (ak by zostala pasívna v bránení svojich majetkových práv) hrozila a vznikla ujma v celkovej výške 2.243,58€, žalobkyňa mala za to, že primerané povahe a rozsahu porušenia jej práv je finančné zadostučinenie vo výške 500,-€. Priznaná výška primeraného zadostučinenia by mala byť primeraná závažnosti (podstate, intenzite, trvalosti, šírke a oblasti negatívneho dopadu, možnostiam eliminácie dôsledkov a pod.) a mala by zohľadňovať okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva tak na strane tohto, do chránených práv koho bolo zasiahnuté, ako aj na strane tohto, kto do týchto práv zasiahol. Žalobkyňa poukázala na to, že je potrebné prihliadnuť na to, že musela vyhľadať právne poradenstvo a iniciovať spor proti žalovanému, ktorý ako podnikateľ v oblasti poskytovania úverov postupoval v rozpore so zákonom; ako spotrebiteľ sa

pustila do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesla benefit aj pre ostatých spotrebiteľov; zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení spotrebiteľského úveru a teda finančnej strate; žalovaný sa dopustil konania v rozpore so zákonom a vopred naformuloval zmluvné podmienky tak, že nesplňali zákonné náležitosti; žalobkyňa mala snahu zabrániť vzniku sporu, kontaktovala žalovaného s cieľom vec mimosúdne vyriešiť, žalovaný zostal pasívny; je známe, čo vyplýva z bohatej a dlhodobej rozhodovacej činnosti slovenských súdov, že sa nejedná o ojedinelé porušenie spotrebiteľských práv zo strany žalovaného a musí byť nastolená určitá prevencia vo vzťahu k porušovateľovi spotrebiteľských práv; nekalé konanie žalovaného pri poskytovaní pôžičiek a snaha pri pôžičkách nenavodzovať korektné vzťahy, ale presadzovať ekonomickú silu veriteľa a zneužiť postavenie odkázaného dlžníka nemôže byť akceptované z dôvodu, že takým konaním dochádza k poškodzovaniu práv spotrebiteľa, čo musí byť v konečnom dôsledku reparované; Najvyšší súd SR v rámci svojej rozhodovacej praxe opakovane potvrdil, že ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Vzhľadom na uvedené kritériá mala žalobkyňa za to, že suma vo výške 500,-€ splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobkyňu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálne ale aj generálnej prevencie a bude zároveň odmenou pre žalobkyňu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobila, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, ako si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustila do sporu s ním. Žalobkyňa na preukázanie svojich tvrdení uvádzaných v žalobe predložila nasledovné listinné dôkazy procesného útoku: predsporovú výzvu zo dňa 22.6.2021; rozsudok Okresného súdu Bratislava V zo dňa 14.11.2018, č.k. 10Csp/10/2018-122 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.4.2021, č.k 7Co/42/2019-164.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že uplatňovaný nárok považuje za nedôvodný čo do základu a aj výšky a súčasne uplatňuje námietku premlčania voči uplatňovanému nároku. Poukázal na to, že žalobkyňa nebránila žiadna prekážka v uplatňovaní tvrdeného nároku už v žalobe podanej na súd v roku 2018 v konaní 10Csp/10/2018, teda teraz uplatňované právo sa „mohlo“ vykonať po prvý raz pri podaní žaloby 1.2.2018. Premlčacia doba preto začala plynúť a uplynula najneskôr tri roky po podaní uvedenej žaloby, teda uplynula dňa 1.2.2021, skôr ako došlo k podaniu predmetnej žaloby. Z ust. §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nevyplýva žiadny dôvod pre domnienku, že predpokladom uplatnenia primeraného zadosťučinenia je predchádzajúce právoplatné súdne rozhodnutie o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Primerané zadosťučinenie je možné uplatniť aj priamo, bez ohľadu na to, či posudzovanie porušenia práva alebo povinnosti je predmetom samostatného výroku alebo len predbežnou otázkou v konaní, kedy sa priamo uplatňuje samotné finančné zadosťučinenie, pretože je nesporné, že tou predbežnou otázkou je v oboch prípadoch. Žalovaný poukázal na komentár k CSP (rok vydania 2016), v ktorom sa uvádza, že hoci výpočet §137 CSP je len demonštratívny, autori sa domnievajú, že žaloba výlučne na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore už nebude prichádzať do úvahy a pravidlom budú žaloby, ktorých obsahom je splnenie povinnosti alebo určenie, či tu právo je a súd bude platnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy posudzovať ako prejudiciálnu otázku a dal do pozornosti časť odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/127/2017, podľa ktorého „pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy.“ Uvedené podľa žalovaného potvrdzuje jeho tvrdenie o tom, že finančné zadosťučinenie je možné uplatniť priamo, bez toho, aby mu predchádzal iný spor alebo dokonca, aby sa meritórne uplatňoval aj iný nárok popri finančnom zadosťučinení.

3. Žalobkyňa v replike k žalovaným vznesenej námietke premlčania uplatneného nároku uviedla, že je zrejmé, že vzhľadom na podmienku pre uplatnenie nároku na primerané zadosťučinenie je úspešné uplatnenie práva na príslušnom súde, teda musia byť kumulatívne splnené podmienky uplatnenia a úspešnosti, pričom úspešnosť je daná právoplatnosťou v zmysle obsahu rozhodnutia o porušení práv spotrebiteľa, teda je zrejmé, že premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako je konanie právoplatne skončené. Poukázala na to, že v konaní pred Okresným súdom Bratislava sp.zn. 10Csp/10/2018-122 bolo o nároku žalobkyne právoplatne rozhodnuté až Krajským súdom v Bratislave rozsudkom zo dňa 28.4.2021 č.k. 7Co/42/2019-164, teda žaloba bola podaná v rámci trojročnej premlčacej doby. Žalobkyňa poukázala na výklad vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.1.2019, sp.zn. 6Cdo/127/2017, v ktorom obsahu NS SR konštatoval, že „... aplikujú režim zákona č. 250/2007

Z.z. je potom nutné použiť jeho §3 ods.5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedná. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy...“ Žalobkyňa poukázala na to, že v súlade s výkladom NS SR bolo jej povinnosťou ako spotrebiteľa domáhajúceho sa primeraného zadosťučinenia od porušiteľa, aby preukázala, že si ako spotrebiteľ uplatnila porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo pripojeným dôkazom splnila (právoplatné rozhodnutia súdu). Okresný súd Bratislava V v konaní sp. zn. 10Csp/10/2018 vyhovel v celom rozsahu žalobkyne, ktorá sa úspešne domáhala proti porušiteľovi jej práv (žalovanému), podala žalobu z dôvodu, že zmluva o úvere, na základe ktorej si žalovaný uplatňoval svoje nároky, neobsahovala náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z. a opreto bol úver považovaný a bezúročný a bez poplatkov. Jednoznačne teda došlo zo strany žalovaného k porušeniu spotrebiteľských práv žalobkyne, čo je preukázané právoplatným rozhodnutím, v obsahu ktorého bol žalovaný zaviazaný vydať žalobkyne bezdôvodné obohatenie získané na jej úkor. Žalobkyňa si ako spotrebiteľ uplatnila svoje právo na finančné zadosťučinenie za vadné poskytnutie finančnej služby a plnenie, ktoré od nej požadoval žalovaný a ktoré nebolo zákonné. Žalobkyne bola spôsobená ujma tým, že znášala stav právnej neistoty a až do právoplatného rozhodnutia vo veci bola vystavená neplatným zmluvným podmienkam, právnej neistote a zo strany žalovaného bola poskytnutá vadná služba, pričom za porušenie týchto práv zodpovedá žalovaný, od ktorého v predchádzajúcom konaní žalobkyňa uplatňovala aj plnenie z neplatných a neprijateľných právnych podmienok. Bol to žalovaný, kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou a predstrel žalobkyne formulárovú zmluvu vopred pripravenú. Žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov má poznať zákonnú úpravu poskytovania úverov, vrátane všetkých náležitostí vyžadovaných zákonom. K celkovej povahe nároku pokladala žalobkyňa za potrebné uviesť, že nielen NS v rámci svojej rozhodovacej praxe opakovane potvrdil, že ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov, aj s poukazom na kogentné ustanovenie čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku má právnu silu noriem verejného poriadku. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu viac ako 10 rokov má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľovi sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného aj poskytovanie úverov, teda povinnosťou žalovaného bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Z rozsiahlej rozhodovacej praxe vyplýva, že žalovaný sa voči spotrebiteľovi dopúšťa recidívy pokiaľ ide o uplatňovanie alebo prijímanie plnení zo zmlúv o spotrebiteľských úveroch, pritom má nepochybne vedomosť z rozhodovacej praxe slovenských súdov o vadnosti svojich produktov, v dôsledku čoho sú tieto opakovane súdmi stabilne vyhlasované za bezúročné a bez poplatkov, prípadne obsahujú vo

výroku rozhodnutia určenie neprijateľných zmluvných podmienok. Žalobkyňa v sumáre poukázala na nasledovné fakty, na ktoré je potrebné pri výške požadovaného primeraného zadosťučinenia prihliadať, a to na: a) nemajetkovú ujmu žalobkyne vo finančnom obmedzení, ktoré jej vzniklo neoprávnenými platbami v prospech žalovaného, ktorá skutočnosť vyplýva zo súdneho rozhodnutia, ktorým bolo uložené žalovanému tieto platby vydať späť žalobkyňi, nemajetkové obohatenie získané žalovaným zasiahlo životnú úroveň žalobkyne a jej finančný rozpočet v podobe obmedzenia možnosti nakladať s týmito finančnými prostriedkami; b) žalobkyňi nikdy neboli poskytnuté finančné prostriedky v dojednanej výške, pretože žalovaný sumu dojednaného úveru krátil o fiktívne poplatky; c) psychické napätie a stres - už len neustále generovanie nedoplatkov na zmluve žalovaným, potreba vyhľadať právne poradenstvo, iniciovať spor proti ekonomicky a právne silnejšiemu žalovanému znamená pre bežného spotrebiteľa, ktorý bol nútený trpieť závadný stav vyvolaný žalovaným, znášanie stresu a neistoty; d) sankčnú funkciu primeraného zadosťučinenia, teda priznaný nárok, hoci závisí od úvahy súdu, musí byť v takej výške, aby bol spôsobilý odradiť žalovaného od ďalších protiprávných aktivít; e) subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu je nepochybne preukázateľný, spotrebiteľ vyhľadal právneho zástupcu, pred začatím sporu mal snahu v podobe predsporovej výzvy urovnať spornú situáciu s veriteľom a pre bezvýslednosť musel iniciovať spor, v ktorom bol spotrebiteľ úspešný a v ktorom veriteľ až do rozhodnutia vo veci samej tvrdil nezávadnosť svojho produktu; f) spôsob zásahu je obsiahnutý priamo v právoplatnom súdnom rozhodnutí, súd jasne vyslovil porušenie zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, neprijateľnosť zmluvnej podmienky; g) časové trvanie závadného konania veriteľa, ktorý pri dojednaní spotrebiteľskej zmluvy nekonal v súlade so zákonom je identifikovateľné priamo z rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že zmluva medzi sporovými stranami bola uzatvorená dňa 29.9.2014, pričom až do roku 2021 žalobkyňa znášala závadné konanie veriteľa, t.j. viac ako 5 rokov. Žalobkyňa považovala za plne primerané (a dokonca podľa ňou navrhovaných kritérií a okolností prípadu i podhodnotené) požadovať od žalovaného sumu 500,-€ ako satisfakciu a súčasne odradiť žalovaného, aby naďalej uplatňoval plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a vadných produktov judikovaných slovenskými súdmi už takmer pred 10 rokmi.

4. Žalovaný v replike poukázal na to, že rozhodnutie NS SR sp.zn. 6Cdo/127/2017 neobsahuje žiadny záver, ktorý by vyložil ust. §3 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. takým spôsobom, ako to robí žalobkyňa, naopak jeho obsah tvrdenia žalobkyne v celom rozsahu popiera. Uvedené rozhodnutie bolo dovolacím súdom vydané v konaní, v ktorom si žalobcovia v postavení spotrebiteľov uplatnili právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia súčasne s návrhom na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, čiže súdy nezamietli žalobu spotrebiteľov o finančné zadosťučinenie ako podanú predčasne preto, lebo by malo najskôr prebehnúť samostatné konanie o určenie neprijateľnej podmienky, a rozhodnutie by sa muselo stať právoplatným a vykonateľným. Odkaz na uvedené rozhodnutie teda podporuje tvrdenie žalovaného o tom, že právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia mohlo byť uplatnené už v konaní 10Csp/10/2018 a keďže sa tak nestalo, potom došlo k jeho premlčaniu a podaná žaloba predstavuje uplatnenie premlčaného práva.

5. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 14.11.2018, č.k. 10Csp/10/2018-122 bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 2.097,24€ spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 8.5.2018 do zaplatenia a priznaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, a to titulom bezdôvodného obohatenia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.4.2021, č.k. 7Co/42/2019-164. Súd prvej inštancie vyhodnotil posudzovaný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným ako spotrebiteľský úver a vyvodil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru vzhľadom k tomu, že v úverovej zmluve bola nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa a absentoval údaj o termíne konečnej splatnosti úveru ako aj dobe trvania úveru. Druhojnštančný súd konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že posudzovaná úverová zmluva neobsahuje dobu trvania zmluvy, čo spôsobuje v zmysle ust. §11 ods. 1 pís. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, že úver poskytnutý žalobkyňi je bezúročný a bezpoplatkový. Priznaná suma žalobkyňi bola sumou bezdôvodného obohatenia žalovaného na úrok žalobkyne, spočívajúceho v rozsahu plnenia nad rámec skutočne poskytnutého plnenia zo strany žalovaného žalobkyňi.

6. Po vyhodnotení listinných dôkazov procesného útoku a zisteného skutkového stavu súd dospel k nasledovnému právne záveru:

7. Podľa §53a Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným

spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie.

8. Podľa §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ udržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. Podľa §100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

10. Podľa §101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11. Premlčanie možno definovať ako následok kvalifikovaného uplynutia času, ktorý spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti práva a vzniká tzv. naturálna obligácia. K premlčaniu práva stačí, ak nastala objektívna skutočnosť, a to uplynutie času, ktoré však samo o sebe neznamená zánik práva, toto právo trvá aj naďalej, avšak nachádza to odraz nielen v hmotnoprávnej rovine (právo sa premieňa na tzv. naturálne právo), ale aj v procesnej rovine v dôsledku toho, že v prípade, ak ten, kto má povinnosť plniť, vznesie v príslušnom konaní námietku premlčania, takého právo nie je možné súdom priznať, teda právny poriadok mu nepriznáva právnu ochranu. Nepriznanie premlčaného práva je viazané na ďalšiu právnu skutočnosť, ktorou je vznesenie kvalifikovanej námietky premlčania tým, voči ktorému je uplatňovaný žalovaný nárok, námietka premlčania je kvalifikovanou vtedy, ak je vznesená v konaní pred súdom oprávneným rozhodnúť o danom práve. Vznesenie námietky premlčania je adresný právny úkon procesnej strany, obsahom ktorého musí byť vôľa konajúceho využiť právo vzniesť námietku premlčania s úmyslom z dôvodu uplynutia stanovenej doby, vyhnúť sa plneniu premlčaného práva. Samotné vznesenie námietky premlčania však nemá za následok zánik práva, ale iba zmenu charakteru práva, toho dôsledkom je, že aj po tom, čo bola vznesená námietka premlčania, na základe ktorej súd žalobu zamietol, je možné premlčané právo plniť a toto právo môže byť aj predmetom ďalších právnych úkonov.

12. Predpokladom úspešného dovolania sa premlčania je aj uplynutie zákonom stanovenej premlčacej doby. Občiansky zákonník pri stanovení dĺžky premlčacej vychádza zo zásad, že jej dĺžku stanovuje v závislosti na vzniku toho ktorého práva, všeobecne platí premlčacia doba, ktorá je tri roky a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať pi prvý raz. Na daný prípad je potrebné aplikovať všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu, čo je v súlade s názorom Najvyššieho súdu SR, uvedeným v rozsudku z 15.5.1997, sp.zn. 3Obo 44/1997, ktorý v obdobnom prípade, keďže predmetom žaloby bolo právo na vyslovenie neplatnosti ručiteľskej zmluvy, vyjadril právny názor, že žalobca mohol uplatniť svoje právo o vyslovenie neplatnosti ručiteľskej zmluvy najneskôr do troch rokov odo dňa podpísania zmluvy. Všeobecná trojročná premlčacia lehota plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej lehoty od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle od subjektívnych okolností, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve. V rozsudku z 15.5.2010, sp.zn. 21Cdo 3433/2008 Najvyšší súd SR prijal záver, že začiatok premlčacej lehoty v občianskoprávných vzťahoch je všeobecne (objektívne) určený ustanovením §101 OZ, podľa ktorého lehota začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Takto vymedzený počiatok je vymedzený objektívne, nezávisle na poškodenom, beh premlčacej doby teda začne odo dňa, kedy by všeobecne každý mohol právo uplatniť, teda kedy by mohol podať žalobu. Nie

je pri tom rozhodujúce, či snáď daný subjekt bol v situácii, ktorá mu uplatnenie práva znemožňovala, napr. aj tým, že o práve nevedel. Ide teda o objektívne určený začiatok plynutia premlčacej lehoty, ktorý sa odvíja od právnych skutočností, prípadne udalostí, ktorých vznik alebo existencia sú nezávislé na úrovni vedomia (znalosti) oprávneného účastníka zodpovednostného vzťahu.

13. Z ustanovenia zákona citovaného v bode 8 vyplýva, s cieľom ochrany spotrebiteľa pred porušením jeho práv stanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa aj osobitných právnych úprav, že oprávnenou osobou je spotrebiteľ, ktorý úspešne uplatnil svoje práva a má preto právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Zo znenia citovaného §3 vyplýva iba to, že pre vznik práva na finančné zadostučinenie sa vyžaduje porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou, ktorá za toto porušenie zodpovedá. Predpokladom na podanie žaloby o primerané finančné zadostučinenie v zmysle zákona je úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa voči subjektu, ktorý právo spotrebiteľa porušil, teda súdom uznaný konkrétny nárok vyplývajúci z porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľa (nárok zo zodpovednosti za škodu, bezdôvodného obohatenia, vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky). V predmetnom konaní mal súd preukázané, že došlo k porušeniu práv žalobkyne ako spotrebiteľa, a to listinnými dôkazmi procesného útoku - rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 14.11.2018, č.k. 10Csp/10/2018-122 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.4.2021, č.k. 7Co/42/2019-164, ktorými bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.097,24€ spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 8.5.2018 do zaplataenia a priznaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100% titulom bezdôvodného obohatenia, keď oba sudy konštatovali, že žalovaný porušil práva žalobkyne tým, že posudzovaná úverová zmluva neobsahovala dobu trvania zmluvy, čo spôsobuje v zmysle ust. §11 ods. 1 pís. b) zákona o spotrebiteľských úveroch a z uvedeného dôvodu úver poskytnutý žalobkyni je bezúčinný a bezpoplatkový. Žalovanému uložil súd povinnosť zaplatiť žalobkyni majetkový prospech, o ktorý sa bezdôvodne obohatil na jej úkor, spočívajúci v rozsahu plnenia nad rámec skutočne poskytnutého plnenia zo strany žalovaného žalobkyni formou spotrebiteľského úveru. Pri posudzovaní oprávnenosti námietky premlčania uplatňovaného nároku, vznesenej zo strany žalovaného, súd neprijal argumentáciu žalovaného, že žalobkyni nič nebránilo domáhať sa nároku na finančné zadostučinenie priamo v žalobe podanej na súd dňa 1.2.2018 o vydanie bezdôvodného obohatenia, v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csp/10/2018, kedy sa teraz uplatňované právo „mohlo“ vykonať po prvý raz. Žalovaný nesprávne interpretuje ust. §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. dôvodiac, že z uvedeného ustanovenia nevyplýva žiadny dôvod pre domnienku, že predpokladom uplatnenia primeraného zadostučinenia je predchádzajúce právoplatné súdne rozhodnutie o porušení práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi a primerané zadostučinenie je možné uplatniť aj priamo, bez ohľadu na to, či posudzovanie porušenia práva alebo povinnosti je predmetom samostatného výroku alebo len predbežnou otázkou v konaní, kedy sa priamo uplatňuje samotné finančné zadostučinenie. Zo znenia uvedeného zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že pre vznik nároku na finančné zadostučinenie v prípade spotrebiteľa sa vyžaduje porušenie jeho práva osobou, ktorá za toto porušenie zodpovedá. Inak povedané zákon vyžaduje na podanie takejto žaloby úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, čo znamená, aby súd rozhodol o porušení práva spotrebiteľa zo strany dodávateľa, či už formou bezdôvodného obohatenia na úkor spotrebiteľa, vzniknutou škodou alebo vyslovením neprijateľnosti niektorej zmluvnej podmienky uvedenej v spotrebiteľskej zmluve. V tejto súvislosti sa súd stotožnil s právnou argumentáciou žalobkyne, poukazujúc na výklad vyplývajúci z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.1.2019, sp.zn. 6Cdo/127/2017, v ktorom obsahu NS SR konštatoval, že „... aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z.z. je potom nutné použiť jeho §3 ods.5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“ Vzhľadom na uvedené nárok žalobkyne nemôže byť premlčaný, žaloba bola podaná v zákonnej všeobecnej trojročnej lehote, ktorá začala plynúť od právoplatného rozhodnutia súdu o porušení práv žalobkyne ako spotrebiteľa.

14. Pre spotrebiteľský vzťah je charakteristické, že spotrebiteľ sa spravidla ocitá vo fakticky nerovnom postavení s dodávateľom, ktorý svoju činnosť realizuje na úrovni podporovanej jeho profesijnými skúsenosťami a vedomosťami z právnej oblasti pričom jeho vyjednávacia pozícia vo väčšine prípadov je založená na tzv. formulárových zmluvách stanovujúcich podmienky zmluvy. Na druhej strane spotrebiteľ

nie je na vyjednávanie pripravený profesionálne ani odborne a úkony často robí v časovej tiesni, bez toho, aby mohol venovať potrebnú pozornosť zmluvnej formulárovej predlohe, bez možnosti porovnania iných služieb s tým súvisiacich. Všetky tieto skutočnosti, spolu s tendenciami nekalých praktík zo strany dodávateľov, v konečnom dôsledku zakladajú nerovnosť vzťahu, čo si vyžaduje osobitný prístup zo strany aplikujúcich orgánov, na dosiahnutie faktickej rovnosti, pri zachovaní proporcionálnej miery ochrany spotrebiteľa a autonómnej vôle. Z legislatívy Európskej únie je zrejماً snaha o zrovnoprávnenie spotrebiteľa a dodávateľa v počiatočnej fáze tvorby zmluvného dojednania tak, aby bola zabezpečená rovnosť zmluvných strán pri vstupe do zmluvného záväzku a následne aj v priebehu jeho trvania. V prípade porušenia práva spotrebiteľa zo strany dodávateľa a jeho úspešného uplatnenia súdnou cestou, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva zodpovedá. Primerané zadosťučinenie má viacero funkcií, a to satisfakčnú, vzťahujúcu sa na konkrétneho spotrebiteľa formou priznania finančného zadosťučinenia; preventívnu vo vzťahu k dodávateľovi, úlohou ktorej je odradiť od porušovania právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a sankčnú, smerujúcu k postihnutiu dodávateľov v majetkovej sfére tak, aby boli dostatočne odradení od nekalého konania voči úspešnému spotrebiteľovi. Primeranosť finančného zadosťučinenia priznáva súd na základe okolností prípadu, zohľadňujúc ujmu vzniknutú spotrebiteľovi, resp. možnosť vzniku takejto ujmy. Pri určovaní výšky primeraného zadosťučinenia je potrebné prihliadať na uvedené funkcie tohto inštitútu a tiež na celkovú povahu, intenzitu a spôsob zásahu, časové trvanie závadného konania veriteľa nekonajúceho pri dojednávaní spotrebiteľskej zmluvy v súlade so zákonom, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva spotrebiteľa, finančnej situácie osoby, do práva ktorej bolo zasiahnuté, subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu a pod. V danom prípade pri stanovení primeranosti finančného zadosťučinenia súd zobral do úvahy výšku finančnej ujmy, ktorá žalobkyni ako spotrebiteľovi reálne hrozila ak by sa svojich práv nedomáhala súdnou cestou prostredníctvom žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného na úkor žalobkyne (súdom priznaná ujma vo výške 2.097,24€), ktorá nemala možnosť s týmito peniazmi nakladať počas dlhého časového obdobia, a to od ich zaplataenia žalovanému až do právoplatného priznania nároku súdom, resp. vymoženía priznaného obohatenia. Žalobkyňa sa ocitla v nevýhodnom postavení spotrebiteľa voči odborne silnejšiemu žalovanému, ktorý nepristúpil k mimosúdnej dohode a počas celého súdneho konania nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia spochybňoval, čím spôsoboval žalobkyni neistotu a psychické napätie, trvajúce viac ako tri roky (dĺžka súdneho konania), samotné závadné konanie žalovaného žalobkyňa znášala viac ako sedem rokov (obdobie od uzavretia zmluvného vzťahu do právoplatného skončenia súdneho konania). Súd zohľadnil aj subjektívny prístup oboch procesných strán k protiprávnemu konaniu a mal za preukázané aktivitu žalobkyne, ktorá prostredníctvom svojho advokáta zaslala žalovanému predsporovú výzvu na urovanie, avšak žalovaný bol nečinný, neprejavil žiadnu snahu o mimosúdnu dohodu a žalobkyňa sa musela so svojím nárokom obrátiť na súd, v konaní ktorého bola ako spotrebiteľ úspešná. V neposlednom rade je potrebné poukázať na spôsob zásahu, uvedený v právoplatnom súdnom rozhodnutí, keď súd jednoznačne vyslovil porušenie zákona č. 129/200 Z.z. zo strany žalovaného a konštatoval neprijateľnosť zmluvnej podmienky, v dôsledku čoho vyhlásil spotrebiteľskú zmluvu uzavretú medzi procesnými stranami za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovaný ako silnejšia zmluvná strana vo vzťahu k spotrebiteľovi použil neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ochrana spotrebiteľa je nutná preto, aby sa zabránilo žalovanému pokračovať v takomto konaní formulovať zmluvné podmienky v rozpore so zákonom. Zohľadňujúc všetky individuálne okolnosti daného prípadu súd dospel k záveru, že žalobkyňou požadovaná výška finančného zadosťučinenia v sume 500,-€ za porušenie jej spotrebiteľského zo strany žalovaného, je primeraná, spĺňa funkcie inštitútu primeraného zadosťučinenia, zodpovedá povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne.

15. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa §255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Odvolanie podlieha poplatkovej povinnosti v rovnakej výške ako za podanú žalobu.

V prípade neuhradenia priznanej pohľadávky zo strany povinného, môže oprávnený požiadať o exekučný výkon súdneho rozhodnutia.